2000-3-RE

CAUSA 2000-3-RE

Número de registre: 48-2000. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL DIA 12 DE MAIG DEL 2000

BOPA núm. 25, de 17 de maig del 2000

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el dia 15 de febrer del 2000 per la representació processal del Sr. Enric París Torres, mitjançant el qual interposa recurs d'empara contra l'aute de data 24 de novembre de 1999, dictat pel batlle de guàrdia, i contra la sentència de data 1 de febrer del 2000, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, en el decurs del procediment urgent i preferent previst a l'article 41.1 de la Constitució, i atès que sol·licita al Tribunal Constitucional que dicti sentència en la qual es revoqui la sentència de la Sala Administrativa esmentada, es declari que ha existit vulneració dels drets reconeguts als articles 6, 10 i 25 de la Constitució i als articles 6 i 14 de la Convenció europea per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals i es procedeixi a l'anul·lació de tot el procediment seguit per a l'elecció del membre representant del conjunt de batlles i magistrats al Consell Superior de la Justícia, en aplicació de l'edicte d'11 d'agost de 1999;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 85, 88, 89 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vista la Llei qualificada de la Justícia;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional de data 14 de març del 2000, que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Enric París Torres;

Vista la diligència del dia 21 de març del 2000 mitjançant la qual el Sr. Jacint Riberaygua Caelles renuncia a la seva possibilitat de ser considerat com a part en la present causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional el dia 29 de març del 2000 pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades, dintre de termini, pel Ministeri Fiscal i per la representació processal del Sr. Enric París Torres;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Ángel Aparicio Pérez;

Antecedents

Primer

Amb data 11 d'agost de 1999, el president del Tribunal Superior de Justícia, com a president de la mesa electoral, encarregada d'organitzar l'elecció del representant dels magistrats i batlles al Consell Superior de la Justícia, va dictar un "Aute" mitjançant el qual precisava la llista d'electors i diversos punts en relació amb l'organització de l'elecció esmentada, concretament, precisava que "El present Aute serà notificat als electors per simple carta i es publicarà un Edicte per obrir les candidatures i avisar del dipòsit del present Aute a la Secretaria de la Presidència del Tribunal Superior de Justícia".

Segon

Amb data 11 d'agost de 1999, van ser publicats al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra, mitjançant edicte, la data de l'elecció del representant dels magistrats i batlles al Consell Superior de la Justícia, les condicions exigides per ser elegible: tenir la nacionalitat andorrana, ser major de 25 anys, ser coneixedor de l'Administració de Justícia i no exercir cap altre càrrec o funció de caràcter públic ni exercir la funció jurisdiccional o de l'advocacia, així com el termini de dipòsit de les candidatures.

Tercer

Amb data 30 de setembre de 1999, el president del Tribunal Superior de Justícia va dictar un segon "Aute" que modificava el primer, mitjançant el qual efectuava un aclariment de l'edicte de convocatòria dels candidats a l'elecció, en els termes següents: "Per aquest Aute també es puntualitza que la condició prevista al nostre Edicte, per ésser elegible de "No exercir cap funció de caràcter públic, ni exercir la funció jurisdiccional o de l'advocacia", no és aplicable als candidats puix segons l'article 89 de la Constitució Andorrana i l'article 23 de la Llei qualificada de la Justícia aquesta condició solament s'aplica als membres elegits o nomenats al Consell Superior de la Justícia".

Quart

Amb data 22 d'octubre de 1999 va tenir lloc l'elecció esmentada. En l'acta de l'escrutini consta que de 23 electors en van votar 22, dels quals 12 van votar el Sr. Jacint Riberaygua Caelles; 9 el Sr. Enric París Torres, i 1 va votar en blanc.

Amb la mateixa data i mitjançant avís, es va publicar al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra l'elecció del Sr. Jacint Riberaygua Caelles com a representant dels magistrats i batlles al Consell Superior de la Justícia.

Cinquè

Amb data 27 d'octubre de 1999, el Sr. Enric París Torres va interposar davant el batlle de guàrdia un procediment urgent i preferent contra el procediment relatiu a l'elecció esmentada per violació

dels drets a la jurisdicció i a la defensa perquè havia estat privat “deliberadament per manca de publicació o notificació de la possibilitat de formular recurs contra decisions que podien o havien de ser declarades nul·les o anul·lades, ja que, com ho he exposat, des del 16 de setembre res ha estat publicat, comunicat o notificat en relació a l’elecció i això en contra de la decisió de publicació segons consta als autes de referència”, i per vulneració del dret a l’accessió en condicions d’igualtat a les funcions i als càrrecs públics, ja que a ell se li va exigir el requisit de no exercir la funció jurisdiccional “...que no solament no s’ha exigit de l’altre candidat, sinó que per una grossera maniobra s’ha volgut pretendre que a ell no l’afectaven”.

Sisè

Amb data 24 de novembre de 1999, el batlle de guàrdia va dictar un aute mitjançant el qual decidia desestimar les pretensions formulades pel Sr. Enric París Torres.

En l’aute esmentat, el batlle de guàrdia declara que “s’ha de concloure el desencert del demandant en al·legar una vulneració de l’article 10 de la Constitució per la via del procediment urgent i preferent de l’article 41.1 de la Constitució”; tot i això afegeix que “...la vulneració dels drets esmentats requereix, necessàriament i com a conditio sine qua non, per part de la persona afectada l’exercici del dret a la jurisdicció mitjançant els procediments ordinaris que les Lleis estableixen, ara bé en el cas que ens ocupa aquest exercici del dret a la jurisdicció no s’ha realitzat per la pròpia inactivitat del avui recurrent, el qual podia haver exercitat en defensa dels seus drets pretesament lesionats les accions que hagués estimat oportunes, com a mínim d’ença que pren coneixement dels Autes de dates 11 d’agost i 30 de setembre de 1999”.

Pel que fa a la vulneració del dret a accedir en condicions d’igualtat a les funcions i als càrrecs públics, considera que “tant la Constitució com la Llei qualificada de la Justícia estableixen com a únics requisits i condicions per a ésser candidat a l’elecció que comportarà la designació del membre del Consell Superior de la Justícia per part dels Batlles i Magistrats:

1.- Tenir la nacionalitat andorrana.

2.- Ésser major de vint-i-cinc anys.

3.- Ésser coneixedor de l’Administració de Justícia.

(...) sense que per conseqüent sigui ajustat a dret que es pugui exigir de cap candidat altres condicions que no siguin les que expressament la Llei estableix i enumera a títol de numerus clausus.(...) Resulta doncs que al Sr. Enric París Torres, no se’l grava amb més condicions que les

exigides a l'altre candidat Sr. Jacint Riberaygua Caelles, simplement se li exigeixen els requisits i condicions que per imperatiu legal ha de reunir i reuneix en el moment que fa acte de candidatura...."

Setè

Amb data 10 de desembre de 1999, la representació processal del Sr. Enric París Torres va formular recurs d'apel·lació contra l'aute del batlle de guàrdia de data 24 de novembre de 1999.

Vuitè

Amb data 1 de febrer del 2000, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar sentència mitjançant la qual desestimava el recurs d'apel·lació interposat pel recurrent i confirmava íntegrament l'aute impugnat.

De manera molt breu, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va declarar que "La decisió sobre les proves que havien de ser practicades s'ajusta, doncs plenament a Dret i, en conseqüència, no s'aprecia cap motiu que pugui donar lloc a la revocació de la sentència apel·lada per aquest motiu". També conclou que "la participació del Ministeri Fiscal en aquest procés és preceptiva i no constitueix una irregularitat de cap tipus". Pel que fa a la vulneració dels drets de l'article 10 de la Constitució estima que "...encara que no resulta inimaginable en abstracte algun tipus d'actuació administrativa que pugui afectar el dret a la jurisdicció de l'article 10 de la Constitució, com defensa la part agent, especialment quan es fa impossible d'alguna manera l'accés als tribunals, aquesta circumstància no concorre en el supòsit que ara s'examina, en que la possibilitat de formular un recurs judicial ordinari era plenament factible..."

Quant a la vulneració del dret a accedir en condicions d'igualtat als càrrecs i a les funcions públiques considera que "...els únics requisits que s'exigeixen als candidats a l'elecció al càrrec de membre del Consell Superior de la Justícia són el de tenir la nacionalitat andorrana, ser major de 25 anys i coneixedor de l'Administració de Justícia (...). La desigualtat no es dóna en aquest cas en les condicions imposades als candidats, sinó en la diversa situació de fet en que es troba cadascun d'ells, diferència de caràcter accidental que no justifica un tractament normatiu particular".

Així mateix, considera que la resta d'al·legacions "no poden donar lloc a l'anul·lació del procediment electoral, ja que els defectes denunciats suposarien simples vulneracions de la legalitat ordinària".

Novè

Amb data 15 de febrer del 2000, la representació processal del Sr. Enric París Torres va presentar davant el Tribunal Constitucional un escrit de recurs d'empara contra l'aute de data 24 de novembre de 1999, dictat pel batlle de guàrdia, i contra la sentència de data 1 de febrer del 2000, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, en el decurs del procediment urgent i preferent previst a l'article 41.1 de la Constitució.

En aquest escrit la representació processal del Sr. Enric París Torres manifesta la improcedència de la intervenció del Ministeri Fiscal en el decurs del procediment urgent i preferent, ja que així es vulneren els principis que integren el procés degut i equitatiu. Així mateix, manifesta que "Els drets consagrats a l'article 10 de la constitució i 6 de la Convenció, primordialment en el seu primer esglaó (accés a la justícia), són susceptibles de ser vulnerats per un acte governatiu o administratiu i exigeixen la mateixa protecció que si fossin vulnerats per un òrgan judicial". També considera que "La protecció dels drets fonamentals d'un candidat en un procés electoral (fora de l'àmbit judicial) en el qual s'han vulnerat manifestament les regles i s'ha obviat i negat les vies de defensa a l'interessat, s'ha de tramitar mitjançant el procediment previst en l'article 41.1 de la Constitució..." i finalment que "...la vulneració d'un dret i sobretot del dret a la tutela judicial efectiva, no es pot plantejar en termes d'abstracció com ho fa la Sala Administrativa".

Pel que fa a la vulneració dels articles 6 i 25 de la Constitució, el recurrent estima que se li han aplicat unes condicions distintes i menys favorables que a l'altre candidat, perquè quant a la forma, no ha estat informat de les disposicions reguladores del règim electoral, de la seva modificació, i no ha pogut participar, ni conèixer, ni eventualment impugnar el resultat de l'escrutini, i quant al fons, no ha pogut gaudir del seu propi vot ni de la possibilitat de fer campanya prop del grup electoral.

Així doncs, la representació processal del Sr. Enric París Torres sol·licita al Tribunal Constitucional que dicti sentència en la qual es revoqui la sentència de la Sala Administrativa esmentada, es declari que ha existit vulneració dels drets reconeguts als articles 6, 10 i 25 de la Constitució i als articles 6 i 14 de la Convenció europea per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals, i es procedeixi a l'anul·lació de tot el procediment seguit per a l'elecció del membre representant del conjunt de batlles i magistrats al Consell Superior de la Justícia, en aplicació de l'edicte d'11 d'agost de 1999.

Desè

Amb data 14 de març del 2000, el Ple del Tribunal Constitucional va dictar un aute pel qual admetia a tràmit, sense efectes suspensius, el recurs d'empara 2000-3-RE i, mitjançant providència de la mateixa data, es va trametre la causa a les parts perquè formulessin les al·legacions corresponents.

Onzè

Amb data 21 de març del 2000, el Sr. Jacint Riberaygua Caelles va comparèixer davant la secretària general del Tribunal Constitucional i va renunciar a la possibilitat que tenia de ser considerat com a part en aquesta causa.

Dotzè

Amb data 29 de març del 2000, el Ministeri Fiscal va presentar escrit d'al·legacions en el qual manifestava que "...el recurrent amplia les seves pretensions, respecte de les al·legacions formulades per davant la jurisdicció ordinària, el que fa totalment inadmissible el recurs respecte tots aquells drets quina vulneració no ha estat prèviament denunciada per davant dels tribunals ordinaris, però a major abundantment, tampoc els nous preceptes que es pretenen vulnerats són susceptibles d'ésser protegits per mitjà del procediment d'empara constitucional (...) Només poden, per tant, ésser analitzades en el present recurs les al·legacions relatives a les presumptes vulneracions dels drets reconeguts en els articles 10 i 25 de la Constitució andorrana". Així mateix, considera que "La intervenció del Ministeri Fiscal en el procediment urgent i preferent es troba recollida explícitament en l'art. 3.11 de la Llei del Ministeri Fiscal..."

Pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, el Ministeri Fiscal estima que el recurrent "no es va veure privat de l'accés als Tribunals sinó que senzillament no va utilitzar la via jurisdiccional ordinària en demanda d'impugnació o revisió de les resolucions administratives dictades pel President del Tribunal Superior de Justícia en el marc del procediment electoral, i que segons ell li eren perjudicials i lesives" i que la manca de notificació o la irregularitat de les resolucions administratives esmentades "produeix com a únic efecte el de suspendre el termini del recurs, no el de privar el mateix de l'afectat". Així mateix, considera que "El recurrent pretén justificar que la via jurisdiccional procedent era el procediment de l'art. 41.1 de la Constitució de conformitat amb l'establert en els art. 54 i 12.2 de la Llei del règim electoral i del referèndum, però com podem constatar, el mateix pretenia mitjançant l'al·legació de lesió del dret a la jurisdicció, la revisió de les resolucions dictades en via administrativa argumentant qüestions de legalitat ordinària que no havien estat plantejades en la via jurisdiccional administrativa escaient".

Pel que fa a la vulneració del dret a accedir en condicions d'igualtat als càrrecs públics, el Ministeri Fiscal considera que "La diferència entre les condicions per a ésser elegit i les incompatibilitats per

exercir el càrrec de membre del Consell Superior, no es deriven dels acords del President del Tribunal Superior, ni de la Sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior sinó d'una interpretació sistemàtica de la legalitat vigent que en tot cas, tal com molt bé ho recull la sentència recorreguda formaria part de la legalitat ordinària i per tant tampoc susceptible de revisió en via d'empara constitucional".

Per consegüent, el Ministeri Fiscal demana al Tribunal Constitucional que es dicti sentència declarant no procedent l'empara sol·licitada ja que no s'han produït les vulneracions dels drets al·legats.

Tretzè

Amb dates 13 d'abril i 17 d'abril del 2000, el Ministeri Fiscal i la representació processal del Sr. Enric París Torres, respectivament, formulen escrits de conclusions en què reiteren substancialment tot allò que fou al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant el Tribunal Constitucional.

Fonaments jurídics

Primer. Sobre l'objecte del recurs

El recurs d'empara té com a objecte, en aquest supòsit, la revocació de l'aute del batlle de guàrdia de data 24 de novembre de 1999 i de la sentència confirmatòria d'aquest aute, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia en data 1 de febrer del 2000. En aquest recurs es pretén, a més de la revocació de les decisions judicials esmentades, que es declari la nul·litat de tot el procediment utilitzat per a l'elecció i el nomenament posterior del membre representant del conjunt de magistrats i batlles en el Consell Superior de la Justícia, per vulneració dels drets fonamentals del recurrent, reconeguts en els articles 6, 10 i 25 de la Constitució i en els articles 6 i 14 de la Convenció europea per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals. Com ja s'ha dit en els antecedents d'aquesta sentència, els fets que van donar lloc a les vulneracions preteses dels drets fonamentals es van produir, primerament, a través d'una sèrie d'actuacions del president del Tribunal Superior de Justícia d'aleshores, en la seva qualitat de president de la mesa electoral, i posteriorment, pel resultat advers dels processos judicials ordinaris que el recurrent en empara va suscitar en defensa dels drets que, segons el seu parer, se li havien vulnerat.

Malgrat que la invocació dels drets protegits per la Convenció europea per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals pugui pertànyer a la consideració de la jurisdicció ordinària, no correspon, en canvi, a l'àmbit jurídic d'aquest recurs d'empara constitucional. Les raons que avalen aquesta manca de pertinència són diverses: en primer lloc, perquè el nostre ordenament constitucional conté, sense cap mena de dubte, uns nivells de protecció dels drets constitucionals molt superiors i de més intensitat que els que ofereix la Convenció europea; en segon lloc, perquè els tractats i acords internacionals, malgrat ser reconeguts per la Constitució i integrats en l'ordenament jurídic intern (art. 3.4 de la Constitució), no són normes constitucionals, encara que puguin utilitzar-se com a elements d'interpretació; i, en tercer lloc i consegüentment, perquè els únics drets protegits pel recurs d'empara són aquells als quals la Constitució es refereix de manera expressa (art. 41.1 i 2).

Per això, l'àmbit d'aquest pronunciament ha d'ajustar-se a les previsions de l'article 85 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, que disposa que el recurs d'empara garanteix els drets reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució, llevat del dret a què es refereix l'article 22 de la mateixa norma.

Dins del quadre dels drets constitucionals que es consideren vulnerats, el recurrent estima que li ha estat lesionat el dret a la igualtat que reconeix l'article 6 de la Constitució. Com ja s'ha indicat en jurisprudència anterior, la declaració que conté l'article 6 de la Constitució és un principi relacional que, en si mateix, no dóna lloc al recurs d'empara si no és quan es concreta en la titularitat i en l'exercici d'un dels drets reconeguts en els capítols III i IV del títol II de la Constitució.

Enunciat d'una altra manera: el principi d'igualtat no és un dret autònom, sinó que ha d'integrar-se en una relació jurídica principal contenidora d'un dret subjectiu concret que sigui rellevant als efectes de la seva protecció mitjançant els procediments jurisdiccionals i, si escau, mitjançant el recurs d'empara constitucional.

Després d'aquesta delimitació i depuració de l'objecte de la demanda, queden com a drets constitucionals infringits, segons el parer del recurrent, els drets reconeguts pels articles 10 i 25 de la Constitució.

El primer d'aquests preceptes, com és sabut, estableix el dret a la jurisdicció; el segon reconeix el dret de tots els andorrans a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics amb els requisits que determinin les lleis. L'article 10 de la Constitució crea un dret que, encara que fonamental, també és instrumental per a la protecció d'altres drets subjectius; l'article 25 estableix un dret fonamental subjectiu-substantiu. En aquest cas, l'article 10 i el dret corresponent que s'hi conté haurien hagut de ser instrumentals al dret principal invocat a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i als càrrecs públics, perquè la invocació d'aquest últim dret va ser la que va generar el sistema de protecció jurisdiccional, la lesió del qual també s'impugna en aquest recurs d'empara.

Per tant, existeixen dues qüestions successives en el temps i totes dues enjudiciables en aquesta seu constitucional: la primera és la possible lesió del dret a accedir en condicions d'igualtat a un càrrec públic; la segona és la possible indeguda protecció constitucional del primer dret que es considera lesionat, en ser demanada i no atorgada de manera satisfactòria. La conclusió d'aquesta concreció inicial de l'objecte de la demanda no pot ser una altra que la d'analitzar, amb caràcter previ, la possible vulneració del dret a accedir en condicions d'igualtat als càrrecs públics i observar, després, si ha existit una protecció jurisdiccional deficient. Aquesta separació d'objectes esdevé necessària per tal com, si s'admet l'existència de la lesió del dret a accedir als càrrecs públics en condicions d'igualtat, la segona lesió adduïda es converteix en redundant; i, contràriament, si no s'admet l'existència d'aquesta lesió en el dret principal, el comportament de l'activitat jurisdiccional, encara que és substancialment rellevant, només pot ser analitzat en els seus continguts formals: és a dir, si ha existit, si s'ha realitzat d'acord amb una motivació jurídica raonada i si s'ha adoptat una resolució sobre el cas plantejat.

No obstant això, i sense perjudici de tornar més endavant sobre aquesta qüestió, ja podem avançar que en aquest cas no sembla que hagi existit cap lesió del dret a la jurisdicció, ja que el recurrent ha pogut utilitzar els procediments jurisdiccionals d'esmena del dret que estima vulnerat i que li proporciona l'ordenament jurídic, fins i tot el que se substancia en forma de recurs constitucional d'empara. El recurrent planteja en la seva demanda que se li va impedir defensar-se per manca de notificacions; de coneixement de la situació específica dins del procés electoral en què participava com a candidat; de l'alteració, fins i tot, en les resolucions dictades pel president del Tribunal Superior de Justícia. Però el que és cert i que es pot constatar, és que el demandant va interposar una demanda davant la Batllia que va ser resolta mitjançant un aute, motivat extensament, de data 24 de novembre de 1999; que va interposar un recurs d'apel·lació davant el Tribunal Superior de Justícia i que aquest va dictar sentència, amb una motivació igualment profusa, de data 1 de febrer del 2000; i que finalment ha interposat un recurs d'empara que ha estat admès a tràmit i que és l'objecte de la sentència actual.

Tanmateix, d'acord amb alguns dels raonaments de la demanda, cal deixar constància, com s'ha fet en altres pronunciaments, que el dret a la jurisdicció que proclama l'article 10 de la Constitució pot ser vulnerat per qualsevol poder sense que el seu àmbit d'eficàcia es restringeixi a l'acció o a l'omissió dels òrgans jurisdiccionals. Malgrat això, aquesta observació certa no és aplicable a aquest cas perquè ha gaudit de la protecció jurisdiccional més alta que preveu el nostre ordenament jurídic. És per això que cal centrar l'atenció en el que hagi pogut constituir l'objecte central d'aquesta causa: la possible vulneració del dret a accedir en condicions d'igualtat als càrrecs i a les funcions públiques.

Segon. Sobre el dret a accedir als càrrecs públics en condicions d'igualtat

Les parts coincideixen en el relat dels fets que, segons la part demandant, van generar la lesió del

dret a accedir al càrrec públic, i que segons el Ministeri Fiscal i altres compareixents no van produir aquesta vulneració. Aquests fets, relatats molt breument, van ser els següents: en el procediment seguit per a l'elecció del representant en el Consell Superior de la Justícia del conjunt de magistrats i batlles, el president del Tribunal Superior de Justícia, en la seva condició d'autoritat competent per ordenar aquest procés electoral, va emetre un edicte de data 11 d'agost de 1999 (BOPA núm. 46, any 11), mitjançant el qual es convocaven les eleccions i s'apuntaven les condicions que havien de reunir els candidats; entre aquestes condicions es trobava el requisit que els possibles aspirants no estiguessin exercint la funció jurisdiccional. Una vegada formalitzada la candidatura del recurrent, el 16 de setembre de 1999, el president del Tribunal Superior de Justícia li va notificar l'acceptació de la seva proposta com a candidat. Després, sense coneixement oficial que s'haguessin produït canvis en les condicions de l'elecció, la candidatura del demandant en aquest recurs va ser perdedora en les urnes ja que un altre candidat va ser elegit amb un nombre superior de vots.

Sense entrar encara en els arguments jurídics que esgrimeixen els diversos compareixents en aquest procés, cal ressenyar alguns elements fàctics que descriuen i justifiquen el recurs d'empara actual. Segons el nostre parer, és important esmentar que, sense cap publicació oficial i sense coneixement, també oficial, dels possibles interessats, el president del Tribunal Superior de Justícia va dictar dos denominats "Autes" (que, amb tota evidència, no podien adoptar aquesta forma perquè no van ser el producte de cap activitat jurisdiccional) de dates 11 d'agost i 30 de setembre de 1999. Aquest Tribunal, sense cap publicació oficial (encara que consti en les actuacions documentals del cas), adequava les seves primeres disposicions al que el mateix òrgan va considerar finalment més ajustat a l'ordenament jurídic quan assenyalava en el seu acord novè "En mèrits de la confusió que pot ocasionar el nostre edicte de data 11 d'agost d'enguany a través del qual es procedia a la convocatòria dels candidats a aquesta elecció, es procedeix a un aclariment del mateix". Aquest aclariment, en el seu contingut mateix, era una rectificació de l'edicte de convocatòria en el qual en fixar les condicions dels elegibles per al càrrec representatiu de magistrats i batlles al Consell Superior de la Justícia s'havia assenyalat que els candidats a aquest lloc no podien estar exercint l'activitat jurisdiccional. Aquest segon "Aute" es pot dir que deia que la incompatibilitat expressada en "l'Edicte" de convocatòria sobre l'exercici de les funcions jurisdiccionals deixava d'existir a causa d'una nova interpretació de l'ordenament jurídic vigent. Com resulta evident –i sense que sigui competència d'aquest Tribunal manifestar la seva opinió sobre l'actuació específica del president del Tribunal Superior de Justícia-, el que és cert és que en "l'Edicte" de convocatòria s'havien fixat unes condicions d'accés al càrrec representatiu i en "l'Aute" esmentat se n'havien fixat unes de diferents ja que s'havien anul·lat les incompatibilitats establertes en el primer. Si afegim a això que aquest darrer "Aute" no va ser publicat, ni notificat de manera expressa al candidat avui recurrent, la conclusió a què hem d'arribar en aquest litigi és que, a efectes constitucionals, aquesta segona resolució no va existir perquè no es va publicar ni notificar. La irregularitat del procés electoral en la seva direcció administrativa i governativa resulta així, doncs, si més no, comprovada.

Per aquesta raó, en aquest cas, la manca de notificació formal dels canvis efectuats en el procés electoral sobre les condicions d'elegibilitat dels candidats (qüestió que, per cert, cap part no va impugnar en aquest recurs) planteja el problema de la seva rellevància constitucional. És a dir, planteja la qüestió de si aquesta absència de publicitat ha contaminat el procés electoral i els seus resultats, de tal manera que s'hauria produït una autèntica discriminació del demandant en el seu dret a accedir al càrrec públic perquè se l'hauria situat en condicions d'indefensió material en el

procediment esmentat. Sens dubte, és possible que no hagi pogut recórrer en contra en el moment processal adequat, com al·lega el demandant, o que no hagi volgut fer-ho, com reitera el Ministeri Fiscal. Però, com ja hem assenyalat, aquesta no és la qüestió principal que s'estudia en aquesta seu.

Això és així perquè la imperícia en la direcció d'un procediment administratiu-electoral no sempre suposa, per si mateixa, una lesió en els drets fonamentals de la persona. I aquest és, precisament, l'objecte principal d'aquest recurs: dilucidar si el recurrent ha sofert una vulneració en el seu dret a accedir en condicions d'igualtat al càrrec públic que pretenia.

Per tot això, cal analitzar tots els elements que van concórrer en el procés electoral per tal de poder determinar si el seu resultat va menyscabar el dret constitucional a accedir al càrrec en condicions d'igualtat del recurrent.

En el seu escrit de petició d'empara, el demandant enumera els greuges rebuts en el procediment electoral esmentat, que van causar, segons el seu parer, la vulneració dels drets constitucionals invocats. Aquests greuges són:

1.S'ha vist privat de poder conèixer les disposicions reguladores del règim electoral aplicables a l'elecció en qüestió i, per tant, les disposicions relatives als recursos.

2.S'ha vist privat de poder conèixer la llista de batlles i magistrats amb dret de vot i, per tant, de poder formular, si era el cas, recurs contra una tal llista.

3.S'ha vist privat de poder conèixer la proclamació de candidats i, per tant, de poder impugnar-la, si era el cas.

4.S'ha vist privat de poder conèixer els resultats de l'escrutini i, per tant, de poder-los impugnar, si era el cas.

5.S'han imposat unes condicions d'elegibilitat més restrictives al demandant que a un altre candidat i això de forma retroactiva.

6.S'ha atorgat a un candidat la possibilitat de votar per ell mateix i així obtenir un vot de més que el demandant.

7.S'ha facilitat a un candidat la possibilitat de fer campanya, prop del grup electoral, en condicions notablement més favorables que les del demandant.

8.S'ha informat a un candidat de les normes reguladores de l'elecció, de la llista de batlles i magistrats electors, de la proclamació de candidats i del resultat de l'escrutini i no pas al demandant.

Arribats en aquest punt, cal manifestar que les quatre primeres al·legacions manquen de contingut en seu constitucional, perquè, de les actuacions que consten en aquest recurs, tot al llarg dels processos jurisdiccionals, el recurrent en empara ha conegut les disposicions reguladores de l'elecció, ha exercit el seu dret al recurs, ha conegut la llista d'electors, la proclamació dels candidats i els resultats de l'escrutini i, consegüentment, ha exercit plenament el seu dret a la defensa en tres vies jurisdiccionals diferents, entre les quals s'inclou aquest recurs. Si va haver-hi una possible indefensió en la fase del procediment electoral, aquesta indefensió s'ha vist totalment esmenada, tant a efectes d'informació com d'atorgament de mitjans de defensa, en la fase jurisdiccional. El fet que el Ministeri Fiscal hagi participat en aquesta fase, mantenint unes posicions contràries als interessos del demandant, és una qüestió que tindrem ocasió de comentar més endavant.

Així doncs, queden les altres quatre al·legacions, que tenen un contingut més específic en relació amb el dret fonamental que es considera vulnerat: condicions d'elegibilitat més restrictives i tractament de preferència a un altre candidat ja que disposava del seu propi vot, podia fer campanya entre els electors, coneixia qui eren, estava informat sobre les regles de l'elecció, els candidats admesos i el resultat de l'escrutini, mentre que el demandant no va disposar de cap d'aquestes possibilitats. El resultat final de la votació, segons consta en les actuacions d'aquest cas, va ser de dotze vots a favor de l'altre candidat i de nou vots a favor del demandant. Aquesta diferència de tres vots elimina una de les al·legacions del recurrent sobre el millor tracte atorgat al candidat vencedor perquè disposava de la possibilitat de votar-se ell mateix, sense que sigui necessari efectuar altres consideracions. Les altres al·legacions sobre la posició discriminada del recurrent no semblen, tampoc, tenir una gran consistència si, tal com hem afirmat en decisions anteriors, partim d'un concepte material de defensa i, en aquest cas, d'igualtat.

Efectivament, és difícil al·legar desconeixement de qui eren els electors, de qui eren els candidats i així mateix al·legar no haver pogut fer una campanya electoral adequada per part d'una persona que, com el recurrent actual, havia estat president del Tribunal de Batlles des de l'1 de gener de 1997 fins a l'1 de novembre de 1998 i havia deixat de ser membre judicial tan sols uns mesos abans de l'elecció qüestionada. Aquesta objecció, totalment formalista, però ajustada a dret, pot ser imputable, amb raons importants, a l'òrgan que va dirigir el procés electoral, però no pot ser esgrimida en una seu que, com aquesta, jutja en relació amb la vulneració real dels drets fonamentals. I, d'acord amb la documentació que s'ha recollit, les eleccions impugnades es van realitzar amb una normalitat i llibertats completes i el resultat no ha estat en cap moment qüestionat, ni tan sols pel recurrent. Així doncs, cal concloure que no ha existit una vulneració del dret a accedir en condicions d'igualtat als càrrecs públics.

Tercer. Sobre la vulneració del dret a la jurisdicció reconegut a l'article 10 de la Constitució

Com ja hem indicat amb anterioritat, el demandant té raó quan adverteix que el dret a la jurisdicció

pot ser vulnerat per poders distints del poder judicial. La reserva de jurisdicció establerta per l'article 85 de la Constitució implica no solament el monopoli de la potestat jurisdiccional per part dels jutges sinó també, per mandat de l'article 10 de la Constitució, que les persones no puguin ser sostretes a la seva funció protectora. Tanmateix, com també s'ha indicat, el dret a la jurisdicció s'exerceix a partir del moment en què s'accedeix a la seu mateixa d'aquesta jurisdicció amb una pretensió legítima.

Aquest ha estat el cas, exercit en tots els seus aspectes pel demandant. La intervenció del Ministeri Fiscal en els processos ordinaris interposats pel demandant podria, segons el seu parer, haver constituït una causa de nul·litat d'aquests processos. Tanmateix, en el moment en què el demandant planteja el recurs d'empara i aquest s'admet a tràmit i és objecte d'aquesta sentència, està subsumint en una mateixa causa la possible vulneració del dret fonamental a accedir en condicions d'igualtat al càrrec públic amb el dret també fonamental a la protecció jurisdiccional; de manera que aquest segon dret deixa de ser operatiu –com a dret instrumental protector del primer- si el primer es considera no vulnerat, restringit o violat. Dit amb termes molt primaris: no existeix el dret a la protecció jurisdiccional d'un dret que no ha estat vulnerat.

Com a conseqüència de tot el que acabem d'exposar, si no hem apreciat cap vulneració del dret a accedir als càrrecs públics en condicions d'igualtat, qualsevol consideració sobre el procediment de protecció jurisdiccional d'aquest dret principal esdevé innecessària.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

No atorgar l'empara sol·licitada en tots els seus termes per la representació processal del Sr. Enric París Torres en el present recurs.

Segon

Declarar que l'aute de data 24 de novembre de 1999, dictat pel batlle de guàrdia i que la sentència de data 1 de febrer del 2000, dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, no vulneren els drets reconeguts als articles 6, 10 i 25 de la Constitució.

Tercer

Publicar la present sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta la nostra sentència, que ha de ser notificada a la representació processal del Sr. Enric París Torres, al Ministeri Fiscal, al Sr. Jacint Riberaygua Caelles, al president del Tribunal Superior de Justícia i al president de la Batllia, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 12 de maig del 2000.

Pere Vilanova Trias

Joan Josep López Burniol

President

Vicepresident

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

Magistrat

Magistrat